

„Cél – a mielőbbi megállapodás”

A munkaidő tervezhető beosztásáról, pótlékokról, juttatásokról is határoz a kollektív szerződés

Sztrájkbizottságot alakított a Magyar Állami Operaházban augusztus 1-jén a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete, az Operaházi Dolgozók Független Szakszervezete, valamint a Színházi Műszaki Dolgozók Szakszervezete. Ugyanis az operaház vezetése – váratlanul és egyoldalúan – felmondta az érvényben lévő megállapodást, s e naptól nem élt a korábbi kollektív szerződés. A felmondást követő hónapokban folyamatosan tárgyalnak a dalszínház vezetőségével, hogy minél előbb aláírassák az új dokumentumot, hiszen ahogy Rotter Oszkár, az MZTSz szakszervezeti vezetője elmondta, a megállapodás hiánya gondot jelent számos területen, a biztonságos, rövid és hosszútávú működés, így mások mellett; az üzemszünet kérdésében, a pihenőnapok kiadásánál, de még aapidíjak és az iskolakezdési támogatás esetében is. Számos pontnál nyitottak és rugalmasak, hiszen az érdekvédők is tisztában vannak azzal, hogy a jelenlegi, átmeneti helyzet – az Ybl-palota felújításának időszaka – sok nehézséget állít mindenki elé.

Rotter Oszkár

! Egyszer már szó esett sztrájkokról, mégpedig 2013-ban, szintén a hiányzó kollektív szerződés miatt...

– Azt nem az MZTSz, hanem egy másik szakszervezet hirdette, végül azonban nem került rá sor, megállapodtunk. Aztán a kollektív szerződés is megszületett, s hangsúlyozom, már azt a megállapodást is Ókovács Szilveszter írta alá. Hosszan, másfél éven keresztül, heti többszöri rendszerességgel tárgyaltunk a kollektív szerződés különböző pontjairól, végül sikerült is mindenben konszenzusra jutnunk. Persze, ezt az azóta eltelt időszakban ugyancsak folyamatosan alakítottuk, a jogi környezet változásainak megfelelően.

! Akkor korábban már másfél esztendőn keresztül dolgoztak kollektív szerződés nélkül...

– Akadtak is jócskán olyan gondok, amelyek ennek hiányából fakadtak. Tárgyaltunk akkor is a problémás pontokról, volt persze, amikor lehetett elhivatottságra hivatkozni, és volt, amikor a munkáltatónak pluszpénzt kellett fizetnie. Sokkal átláthatóbbá tette azonban a munkavállalók helyzetét, amikor megszületett a szerződés a munkáltató jogos elvárásai és a munkavállaló jogai tekintetében. Hiszen a munkaruházat kérdésétől a pótlékokig, a különböző juttatásokig, a pihenőnapok kiadásáig ez a több mint százoldalas dokumentum pontosan szabályozott számos kérdést.

! Mi miatt mondta fel a működő kollektív szerződést áprilisban az Operaház vezetése?

– A sajtóban olyan indoklásokat olvashattunk a főigazgatótól, hogy ezek-

kel a megkötésekkel nem tud teljesíteni. Az indoklással ellentétben az elmúlt években nagyon eredményessé vált a dalszínház, a bemutatók, az előadások, az egyéb programok, valamint a nézők száma jelentősen emelkedett. Ezt a teljesítményt azonban a kollektív szerződés adta keretek között érte el a társulat... Nem értjük, hogy akkor mi a gond, hiszen egyes pontokon mindig lehet változtatni, ez elől sosem zárkóztunk el. Természetesen azzal az érdekvédelmi szervezetek is tisztában vannak, hogy az Ybl-palota felújítása új helyzetet teremt, hiszen számos helyre kell a társulatnak kitelepülnie, az Erkel Színházban szintén sokkal több az előadás, mint korábban, ami akár a pihenőnapok eddigi rendszerére is hatással lehet. Éppen ezért javasoltuk – már lassan másfél esztendővel ezelőtt –, hogy beszéljünk

az átmeneti időszakról, arról, hogy akkor milyen átalakításra szorul a kollektív szerződés. Végül azonban – nem a szakszervezetek hibájából – ezekre a tárgyalásokra nem került sor...

! *A különböző híradásokban azt olvastam, a szakszervezeteket meglepetésként érte, hogy a szerződést tavasszal felmondta a dalszínház vezetése.*

– Olyannyira, hogy néhány nappal korábban még a kollektív szerződés egyik módosításáról tárgyaltunk, és senki sem említette, hogy mindez főlegesen, hiszen két nappal később megérkezett a felmondás... A kollektív szerződés felmondási ideje négy hónap, amibe most a nyári szünet is beleesett.

! *Mi minden történt az azóta eltelt időszakban?*

– A munkáltató úgy mondhatja fel jogosan a kollektív szerződést, hogy javaslatot tesz az újra. A dalszínházi vezetéstől kapott anyag azonban nem igazán volt kollektív szerződésnek nevezhető, hiszen csupán különböző joghelyekről – munka törvénykönyve, előadó-művészeti törvény, kjt, kormányrendeletek – származó idézeteket tartalmazott. A kollektív szerződés feladata, hogy bármely dolgozónak érthetően nyújtson tájékoztatást arról, hogy mi vonatkozik pontosan rá, ezt a feladatot azonban az új dokumentum nem látta el. Így összeültünk a két másik szakszervezettel, s egy héttel később leadtuk a saját változatunkat. Ennek alapján kezdtünk el tárgyalni a vezetőséggel, s nyáron is szinte minden héten találkoztunk. Ismertettük az álláspontunkat, s pontonként törekedtünk az egyeztetésre. Amikor azonban azt tapasztaltuk, hogy a megbeszéléseken nincs igazán előrelépés, akkor döntöttünk úgy, hogy kollektív munkaügyi vitát kezdeményezünk.

! *Ami azt jelenti, hogy ha egy hét alatt nem jutnak eredményre a munkáltatóval, akkor jogosan kezdhetnek sztrájkba...*

– Így igaz, s ennek a határideje már egy hónapja lejárt. Akkor alakítottuk meg a sztrájkbizottságot. Amíg nem születik meg az új kollektív szerződés, addig bármikor jogosan élhetünk a munkabeszüntetés jogával. A jelenlegi, kellemetlen helyzet egyetlen pozitívuma, hogy összekovácsolta a három – összesen körülbelül kilencszáz tagot számláló – szakszervezetet, egységesen adtunk ki nyilatkozatot. Természetesen minderről előzetesen megkérdeztük a tagságunkat is. Támogatják ezeket a lépéseket, sőt, sokan nagyon éles véleményeket is megfogalmaztak. Persze, nem az a célunk, hogy beszüntessük a munkát, hanem az, hogy minél hamarabb megszülessen az új kollektív szerződés, ami mindenki számára pontosan meghatározza a jogokat és a kötelességeket. Jelenleg ugyanis a munkajogi törvények az irányadók, viszont az operai tevékenység annyira speciális, hogy az általános jogszabályok nem tudják minden részletét szabályozni. A dalszínházban közel 1600 ember dolgozik, akiknek tudniuk kell, mikor kapnak pihenőnapot, mi számít rendkívüli munkavégzésnek és még számos hasonló dolgot. Az nem működőképes állapot, hogy egyeztetés nélkül megszűnjön a nyári üzemszünet, hogy egy-egy műszakis kolléga akár egy hónapig, napi 24 órán keresztül minden nap rendelkezésre álljon, vagy egy táncos 12 órán át próbáljon, a hét minden munkanapján. Bár mi több kérdésben rugalmasak vagyunk, azonban a tagság jelentős része például a hétfői pihenő napokhoz is erősen ragaszkodna. (Itt meg kell jegyezni, hogy az érintett dolgozók az Operaházban szombaton, vasárnap és ün-

nepnapokon is dolgoznak...) Ahogy ahhoz is, hogy legalább egy hónappal előre tudja, mely napokat töltheti a családjával. Vagy hogy legyen az évnek olyan időszaka – az üzemszünetnek nevezett hónapok -, amikor regenerálódhat. Kollektív szerződés nélkül azonban bármi elrendelhető...

! *A főigazgató azt nyilatkozta, hogy a jelentős munkamennyiség csökkenés ellenére a fizetések azonos szinten maradnak, s hogy nem terveznek csoportos lét-számleépítést sem.*

– A helyzet azért nem ennyire egyértelmű. Az Operaházban a fizetések valóban nem csökkennek, viszont az itt dolgozók jövedelme számos elemből tevődik össze, fontos része, hogy ki hány próbán és előadáson vesz részt, tehát a jövedelmek, igenis jelentősen csökkenhetnek... A tervek szerint 2019 tavaszán nyit ki újra a ház, akkor pedig szükség lesz arra a csapatra, amellyel a dalszínház a mostani eredményeket elérte, ezért is fontos megtartani a mostanra kialakult társulatot. Egyébként úgy vélem, nem sokon múlik, hogy hamarosan aláírhatóvá váljon az új kollektív szerződés. Ha ez a megállapodás már létezik, akkor az átmeneti időszak gondjait is könnyebb közösen megoldani. Az érdekvédelmi szervezetek – így az MZTSz is – számos kérdésben nyitottak. Nem ragaszkodunk minden leírt sorhoz, elfogadjuk adott esetekben az alternatív megoldásokat is. Hiszen mindannyiunknak az az érdeke, hogy minél gördülékenyebben működjön a dalszínház, hogy pontosan lássa mindenki a jogait és a kötelességeit, s tervezhető legyen a munkavégzés. R. Zs.

SZEPTEMBER 25-ÉN ESTE A MŰPÁBAN KODÁLY NYÁRI ESTE, RÁNKI DEZSŐ ZONGORAMŰVÉSZ KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL LISZT A-DÚR ZONGORAVESENYE ÉS DOHNÁNYI I. SZIMFÓNIAJA NYITOTTA A NEMZETI FILHARMONIKUSOK IDEI ÉVADÁT. „A Nemzeti Filharmonikusok évadnyitó, első bérleti hangversenyüket hagyományosan Bartók Béla halálának évfordulójához időztik. Így volt ez már Ferencsik János és Kobayashi Ken-Ichiro idejében is. E szép tradíciót mi is folytatni szeretnénk, de ebben az esztendőben, rendhagyó módon Bartók művei helyett olyan magyar zeneszerzők műveit választottuk koncertünk programjába, akik akár ihlető forrásként, akár a kortársak inspiráló barátsága által voltak nagy hatással Bartók Béla művészetére. Tesszük mindezt kegyeleti okokból, főhajtásképpen minden idők egyik legnagyobb Bartók-interpretátora, Kocsis Zoltán emléke előtt tisztelve.” – nyilatkozta Hamar Zsolt, a Nemzeti Filharmonikusok zeneigazgatója.